

ماهیت متفاوت وظایف محیط زیست و منابع طبیعی

بدیهی است که ناکار آمدی سازمان های مورد اشاره لزوما به دلیل ساختار و تشکیلات آنها نیست، بلکه متاثر از عوامل دیگری مانند راهبردها، قوانین و مقررات، ساختارها و فرآیندهای مرتبط با امور مالی و بودجه، ساختار و ترکیب نیروی انسانی، کارآمدی مدیران و...است. ازسوی دیگر مسائلهای که درخصوص طرح پیشنهادی وجود دارد این است که جایگاه این سه سازمان با توجه به ماهیت وظایف آنها و ضرورت ناشی از این ماهیت به صورت کلی مطابق ماده یک قانون حفاظت و بهسازی سازمان حفاظت محیط زیست متفاوت از یکدیگر است.

مرکز پژوهش های مجلس مزایا و معایب ادغام دو سازمان را بررسی کرد

مسیر سازمان محیط زیست و سازمان جنگل ها به هم می رسد؟

گروه اجتماعی

بحث ادغام سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها و تبدیل آنها به یک وزارتخانه بحثی است که چندی است از مجلس به گوش می رسد. تأکید بر نظرات و مورد سوال قرار دادن این سازمان ها عمده ترین دلیل موافقان این طرح است.طرحی که سازمان محیط زیست را و ازارتخانه کند و رییس آن را وزیر تاپسرای اقداماتش به مجلس پاسخگو باشد، اتفاقی که در حال حاضر کمتر شاهد وقوع آن هستیم. تداوم پدیده ریزگردها در استان های غربی و جنوب غربی کشور و آلودگی هوار در کلانشهرها مهم ترین موضوعاتی است که در سال های اخیر، نمایندگان مجلس را بر آن داشته که بر طرح ادغام فشاری کنند، چه آنکه برخی بر آن معتقدند سازمان حفاظت محیط زیست توانسته به وظایف خود در زمینه برطرف کردن این بحران ها در دست عمل کند و باید پاسخگو باشد و در مقام استیضاح قرار گیرد. حال آنکه رییس سازمان با جایگاه معاونت رییس جمهور، در مقام استیضاح شونده قرار نمی گیرد. مرکز پژوهش های مجلس، در گزارشی به تحلیل و بررسی این طرح معایب و مزایایش پرداخته است، گزارشی که در نهایت ادغام سه سازمان و تبدیل آنها به یک وزارتخانه را اقدامی غیر عملی می داند. در بخشی از این گزارش به این مساله می پردازد که ادغام به تنهایی نمی تواند پاسخگوی مقاصد اصلی از این تغییرات سازمانی باشد، بلکه ادغام خود بخشی از یک فرآیند بزرگتر در زمینه بهبود مدیریت در حوزه مورد مداخله یعنی محیط زیست و منابع طبیعی است. در ادامه این گزارش اضافه می کند: تغییرات تشکیلات سازمانی اغلب با هزینه های گوناگونی همراه هستند. تنش های مدیریتی، دشواری جایجایی فیزیکی و نیروهای انسانی، افزایش رفتن یا کاهش دسترسی به مستندات و بایگانی ها و بسیاری از موارد دیگر باعث می شوند که ادغام و تجمع سازمانی در مقیاس های گسترده ای مانند چند سازمان، راهم قابل اجرا در محیط مطلوبی به ویژه در شرایط فعلی، تلقی نشوند. همچنین بدیهی است که ناکارآمدی سازمان های مورد اشاره لزوما به دلیل ساختار و تشکیلات آنها نیست، بلکه متاثر از عوامل دیگری مانند راهبردها، قوانین و مقررات، ساختارها و فرآیندهای مرتبط با امور مالی و بودجه، ساختار و ترکیب نیروی انسانی، کارآمدی مدیران و...است. ازسوی دیگر مسائلهای که درخصوص طرح پیشنهادی وجود دارد این است که جایگاه این سه سازمان با توجه به ماهیت وظایف آنها و ضرورت ناشی از این ماهیت به صورت کلی مطابق ماده یک قانون حفاظت و بهسازی سازمان حفاظت محیط زیست متفاوت از یکدیگر است. نمی توان انتظار داشت که با تغییر و جایگزینی تشکیلات سازمان ها بتوان گامی اساسی در رفع کمبودها یا بهبود اساسی امور برداشت. تحقق این اهداف نیازمند راهکارهایی جامع تر و نگرشی سیستمی به مقوله حفاظت از محیط زیست است، فارغ از نکته اساسی فوق، طرح پیشرو از جهات زیادی با ابهام مواجه است و بدون اینکه ناظر به کلیه جوانب امر باشد با بیان حکمی کلی موضوع را به حال خود رها کرده است. بدون تردید صرف ادغام سه سازمان بدون پیش بینی هیچ گونه تغییری در ساختار و صلاحیت ها، نمی تواند منجر به افزایش کارایی و بهره وری وظایف دولت شود.

در این گزارش همچنین به میان آوردن طرح پیشنهادی مجلس، آن را مورد بررسی قرار داده است. در ماده واحده طرح پیشنهادی آمده: از ابتدای دولت دوازدهم، سازمان حفاظت

محیط زیست با امور اراضی و منابع طبیعی ادغام و وزارت محیط زیست و منابع طبیعی تشکیل می شود. در تبصره این همان وظایف مشخص شده و اساسنامه و قوانین جاری کشور است. تبصره ۲ می گوید: کلیه امکانات، ساختمان ها و نیروی انسانی محیط زیست، منابع طبیعی و امور اراضی به وزارتخانه محیط زیست و منابع طبیعی منتقل می شود. طرح پیشنهادی به دنبال آن است که از محل ادغام سازمان امور اراضی و منابع طبیعی و سازمان محیط زیست و منابع طبیعی» را تشکیل دهد. براساس بررسی های انجام شده، اساسا در زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی سازمانی تحت عنوان سازمان امور اراضی و منابع طبیعی وجود ندارد و آنچه هست «سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری» و «سازمان امور اراضی» است، البته در ماده یک لایحه جامع منابع طبیعی (سال ۱۳۹۱) تشکیل سازمان منابع طبیعی کشور از محل ادغام سازمان امور اراضی در «سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور» پیشنهاد شده بود که این لایحه به قانون تبدیل نشد. فارغ از مقدمه وجهی طرح که از کفایت لازم برای تشکیل یک وزارتخانه جدید برخوردار نیست، ماده واحده پیشنهادی که مسبق به سابقه است مورد ارزیابی قرار گرفته است. لازم به توضیح است همواره در طراحی تشکیلات کلان دولت، موضوع ادغام سازمان های مذکور در یکدیگر و تشکیل وزارتخانه از محل ادغام این سازمان ها یا ادغام آنها در وزارت جهاد کشاورزی مطرح بوده است که این لایحه می توان به تشکیل وزارت «آب، کشاورزی و محیط زیست» که به موجب طرح ساماندهی و ارتقای بهره وری در دستگاه های اجرایی سال ۱۳۸۹ ارائه شده و وزارت «محیط زیست، آب و جنگل» که در لایحه تشکیلات کلان دولت سال ۱۳۸۳ ارائه شده بود، اشاره کرد.

تجمع، تلفیق یا بازمهندسی

این گزارش همچنین مراحل ادغام این دو سازمان را به سه شکل می بیند: الف: تجمع یعنی سه سازمان با ماموریت یکسان در کنار یکدیگر قرار گرفته و سازمان بزرگتری تشکیل می شود که در نهایت مجموع سازمان های مذکور به وجود خواهد آمد. ب: تلفیق یعنی اجرای موازی یا دارای اهداف مشابه در سازمان های مختلف ترکیب شده یا حذف می شوند. در این حالت، سازمان جدید کمی کوچکتر از مجموع سه سازمان گذشته است.

ج: بازمهندسی که کامل ترین شکل تحول سازمانی در شرایط ادغام است که در آن امکانات، منابع انسانی و فیزیکی و موجودیت های سازمانی برای استفاده یکدیگر به کار می رود. براساس ماموریت های مهم مورد استفاده قرار می گیرند. همچنین این سه مرحله می توانند در یک فرآیند تکاملی نیز به صورت متوالی رخ دهند و در این حالت هر چه از شرایط تجمع به سوی بازمهندسی حرکت شود، کارایی، اثربخشی و بهره وری افزایش خواهد داشت.

بررسی ها نشان می دهد که در بسیاری از کشورها مدیریت محیط زیست و منابع طبیعی و حتی منابع پایه از مدیریت کشاورزی جداست. می توان کشورهایی زیر را به عنوان مثال مورد اشاره قرار داد: ترکیه، وزارت جنگل ها و منابع طبیعی، چین، وزارت حفاظت از محیط زیست، بلغارستان، و وزارت محیط زیست و آب، مالزی، وزارت کسری منابع، تخصصی لازم را و تخصیص دهد و در صورت کسری منابع، تخصصی لازم را از محل پساب تولیدی از منابع دیگر تأمین کند. علاوه براین وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است حداقل ۲۰ درصد از منابع در اختیار خود را به توسعه کمربند سبز موضوع این ماده اختصاص دهد و به شهرداری شهرها و دهیاری ها پرداخت کند. از سوی دیگر، نمایندگان مجلس، سازمان هواشناسی که از زیرمجموعه های وزارت راه و شهرسازی است را مکلف به تشکیل شبکه ملی

محیط زیست و توسعه پایدار، شوند؛ وزارت محیط زیست، کره جنوبی، وزارت محیط زیست. اگر چه باید توجه داشت که اقتضات اداری و شرایط محیطی در کشورهای مختلف متفاوت است، اما به نظر می رسد همان گونه که اشاره شد، تفکیک بین سازمان های متولی تولید و بهره برداری و سازمان نظارتی و حفاظتی بیشتر مورد توجه است. به طور کلی، از این مقایسه و سایر موارد ذکر شده، می توان نتیجه گرفت که تفکیک بین سازمانی بین وظایف بهره برداری و حفاظت می تواند راهبردی مورد توجه و مناسب باشد. همچنین تجمع وظایف حفاظتی در یک دستگاه که در حال حاضر نیز در قالب سازمان حفاظت محیط زیست در ایران تا اندازه ای صورت گرفته است می تواند راهبرد مناسبی باشد. از سوی دیگر، کارآمدی دستگاه های متولی محیط زیست در ایران لزوما به دلیل ساختار و تشکیلات آنها نیست. جمع بندی ساختار و وظایف این سازمان ها و نقاط اشتراک و افتراق آنها نشان می دهد که همبستگی بین سازمان های حفاظت از محیط زیست و جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان امور اراضی کشور نسبتا بالا است. اما موضوع ادغام سازمان ها دارای ابعاد مهمی است که باید با نگاه دقیق و کارشناسانه به آن توجه کرد. اگر چه برآیند فعالیت سازمان جنگل ها در جهت حفظ و پایداری منابع طبیعی کشور است، ولی رسالت آن فراتر از حفظ و نگهداری است و رویکرد اصلی آن توسعه منابع طبیعی کشور است (گرچه ممکن است در رسیدن به این هدف عالیه خود ضعف های بسیاری را به مرور داشته باشد). نکته قابل توجه، جایگاه سازمان محیط زیست و گسترش فعالیت آن است که به عنوان اهرم کنترل در آسیب رسانی همه آحاد سازمان های دولتی و غیردولتی به محیط زیست به گستره کل کشور و حتی حیطه بین المللی و در ابعاد مختلف منابع طبیعی اعم از آب، هوا، خاک، تنوع زیستی... نظاره رخ می آید. لذا بدون شک باید جایگاه آن بالاتر از همه نهادهای وزارتخانه ها باشد تا بتواند نظرات خود را عملیاتی و نظارت دقیق قوی اعمال کند. بنابراین اگر ادغام در جهت تقویت فرهنگ توسعه ای و زیرمجموعه حوزه جنگل ها، مراتع و آبخیزداری به عنوان یک بازو و همچنین ترغیب و تقویت جایگاه کنترلی و نظارتی سازمان حفاظت از محیط زیست به عنوان بازوی دیگر باشد، ارزش بسیار بالایی بر خود را دارد و به هم رضی که و هر اقدام دیگری باشد و تنها به کوچک شدن ساختار و تشکیلات توجه شود عواقب بسیار وخیمی را در پی داشته و هر دو سازمان را ناکارآمد می کند.

مزایا و معایب طرح ادغام

بر داختن به معایب و مزایای ادغام، بخش دیگری از این گزارش است. مزایای ادغام سازمان ها را می توان در قالب مدیریت متمرکز و هماهنگ بر منابع طبیعی و محیط زیست، کاهش افزایش بهره برداری از مشارکت مردمی و توان سرمایه گذاری بخش خصوصی، بویابی و کارآفرینی منابع طبیعی در امر تولید، اقتصاد، صادرات و محیط زیست در امر خدمت و افزایش توان نظارتی قوه مقننه بر عملکرد سازمان حفاظت از محیط زیست، در صورتی که ساختار جدید به صورت وزارتخانه باشد، برشمرد. اما معایب این طرح که از نگاه این گزارش مفصل تر از مزایایش است، به شرح زیر است: کاهش قدرت لازم سازمان حفاظت محیط زیست، در صورتی که این سازمان ها هم مسلط دیگری وزارتخانه شود. صرف هزینه های زمانی و اقتصادی در دولت به بخش خصوصی مطابق با اصل چهل و چهارم قانون اساسی، واگذاری بسیاری از فعالیت های اجرایی دولت در بخش های کشاورزی، شیلات، آب و محیط زیست و منابع طبیعی به بخش خصوصی امری اجتناب ناپذیر خواهد بود

رییس سازمان جدید و به تبع آن اعمال نظارت کمتر. اما دلایل مخالفت با طرح ادغام سازمان حفاظت محیط زیست با سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان امور اراضی کشور از نگاه کارشناسان این مرکز بخش های مختلفی دارد. از آن جمله می توان به این اشاره کرد که نگاه این سازمان ها به مسائل مشابه با وجود شباهت های شان، تفاوت هایی اساسی دارد. امکان دارد در نگاه اول این تصور به وجود آید که بخش های مذکور از تباط زیادی یا یکدیگر دارند، اما این بخش ها در برخورد با عناصر طبیعی نظیر گیاهان و جانوران دیدگاه هایی کاملا متفاوت و بعضا متناقضی دارند. وزارت جهاد کشاورزی دستگاهی بهره بردار است که نگاه آن به منابع طبیعی بیشتر در بی منفعت اقتصادی است در حالی که نگاه محیط زیست نگاهی آینده نگر با هدف جلوگیری از بهره برداری بی رویه و حفظ منابع طبیعی برای نسل های آینده است، بدون آنکه منکر توسعه و رفغ نیازهای انسان باشد. از سوی دیگر سازمان حفاظت محیط زیست به همان میزان که با وزارت جهاد کشاورزی مرتبط است با بسیاری از وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی نظیر وزارت صنایع و معادن، وزارت راه و ترابری، وزارت نیرو، وزارت نفت... نیز از تباط دارد، لذا این شبهه پیش خواهد آمد که این سازمان باید با تمامی این وزارتخانه ها ادغام شود.

محیط زیست مستقل از منابع طبیعی

در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اصول مرتبط با موضوع محیط زیست و منابع طبیعی در قالب اصول مستقل بیان شده که بر این اساس مطابق تفسیر حاکم، اصل پنجاهم تداعی کننده مفهوم توسعه پایدار (نسل امروز و نسل های بعدی)، ظرفیت برداری (هسر آلودگی و تخریبی که بیش از ظرفیت برد اکوسیستم باشد)، حفاظت محیط زیست مبتنی بر طرح ریزی برای آینده، ممنوعیت تخریب و آلودگی بدون تفکیک بین سازمانی تحت عنوان تولید و بهره برداری و سازمان امکان جبران است. در این اصل هم به محیط زیست انسانی اشاره شده و هم به محیط زیست طبیعی اشاره در حال آنکه طبق اصل چهل و هشتم قانون اساسی که مبنای تشکیل ساختارهای مرتبط با منابع طبیعی است، موضوع تعیین نحوه بهره برداری از منابع طبیعی و استفاده در آمدهای ملی در سطح استان ها مورد اشاره است که با توجه به اعداد مایلی در سطح حاکمیتی و حفاظتی منابع پایه ناظر بر اصل پنجاهم قانون اساسی با رویکرد اصل چهل و هشتم قانون اساسی مبتنی بر بهره برداری از منابع امکان ادغام میسر نیست. به تبع این قانون اساسی در دتوین و ابلاغ سیاست های کلی نظام موضوع سیاست های محیط زیست و منابع طبیعی به صورت کاملا مستقل از یکدیگر توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شده است که بر این اساس از آنجا که سیاست های کلی نظام در هر حوزه باید تابعی از اصول مرتبط با آن در قانون اساسی باشد، لذا تحلیل سیاست های کلی نظام در حوزه محیط زیست مؤید محوریت بر اصولی نظیر اصلاح شرایط زیستی به منظور برخوردار ساختن جامعه از محیط زیست سالم و رعایت عدالت و حقوق بین نسلی بوده حال آنکه شالوده ساختاری سیاست های کلی منابع طبیعی بر اساس اصلاح نظام بهره برداری از منابع طبیعی و مهار عوامل نابا پداری این منابع و تلاش برای حفظ و توسعه آن است که ماهیت سیاست های محیط زیست حفاظتی حاکمیتی و ماهیت سیاست های کلی منابع طبیعی

این گزارش مراحل ادغام این دو سازمان را به سه شکل می بیند: الف: تجمع یعنی سه سازمان با ماموریت یکسان در کنار یکدیگر قرار گرفته و سازمان بزرگتری تشکیل می شود که در نهایت مجموع سازمان های مذکور به وجود خواهد آمد. ب: تلفیق یعنی اجرای موازی یا دارای وظایف مشابه در سازمان های مختلف ترکیب شده یا حذف می شوند. در این حالت، سازمان جدید کمی کوچک تر از مجموع سه سازمان گذشته است.

اجرائی- بهره برداری است. تحلیل برنامه های توسعه کشور علی الخصوص از برنامه سوم تا پنجم مؤید مستقل بودن و متفاوت بودن مقام مرتبط با محیط زیست و منابع طبیعی کشور است، بدون آنکه در مقام مرتبط با محیط زیست دارای ماهیت حاکمیتی و نظارتی باشد ع عملکردی بخشی و فرابخشی است. حال آنکه مقام مرتبط با منابع طبیعی جنبه حفظ و احیایری است و بهره برداری پایدار با وظایف بخشی و درون سازمانی است. تحلیل قوانین و مقررات تشکیل سازمان حفاظت محیط زیست نظیر قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مؤید تأکید وظیفه مندی این سازمان بر حفاظت، بهبود و بهسازی محیط زیست و پیشگیری و ممانعت از هر نوع آلودگی و هر اقدام مخربی که موجب برهم خوردن تعادل و تناسب محیط زیست می شود، است که بر این اساس سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان یک دستگاه حاکمیتی، متولی حفاظت و بهسازی محیط زیست بوده و نظارت بر کلیه فعالیت های مرتبط با آب، هوا، خاک، تنوع زیستی و منابع طبیعی را بر عهده دارد با توجه به نقش حاکمیتی و نظارتی سازمان حفاظت محیط زیست، این سازمان با هدف نظارت بر عملکرد سایر وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی تأثیرگذار بر محیط زیست در جایگاه سازمانی مستقل به عنوان معاون رییس جمهور، بالاتر از سایر وزارتخانه ها قرار گرفته است. این جایگاه امکان تحقق حاکمیت دولت در حفظ محیط زیست را فراهم کرده است. در اکثر کشورها دنیا محیط زیست تحت عنوان سازمانی مستقل با وزارتخانه اداره می شود که در بیشتر آنها از عنوان محیط زیست به تنهایی استفاده شده است. (۳۰ کشور از ۷۴ کشور زیر است) (شده). با عنایت به ضرورت واگذاری امور اجرایی و عاملیتی دولت به بخش خصوصی مطابق با اصل چهل و چهارم قانون اساسی، واگذاری بسیاری از فعالیت های اجرایی دولت در بخش های کشاورزی، شیلات، آب و محیط زیست و منابع طبیعی به بخش خصوصی امری اجتناب ناپذیر خواهد بود

که با منویات مقام معظم رهبری باید در افق چشم انداز محقق شود. لذا ضرورت وجود یک دستگاه حاکمیتی و نظارتی مقتدر و توانمند جهت تحقق حاکمیت دولت بر منابع زیستی و فعالیت هایی که موجب الابدنگی و تخریب محیط زیست را فراهم می آورد، بیش از پیش احساس می شود. با توجه به مفاد ۱۱۳ لغایت ۱۱۵ منشور حقوق شهروندی درخصوص حق محیط زیست سالم و توسعه پایدار، امروزه پاسخگویی در مقابل مسوولیت ها و تکالیف در حوزه محیط زیست بر عهده دولتمردان است. محیط زیست سالم به عنوان حقی از حقوق شهروندی مطرح است که در نبود آن احقاق حقوق شهروندی حاصل نشده و تخریب محیط زیست و محیط زیست آلوده سلامتی روحی روانی شهروندان را به مخاطره می اندازد. برای حمایت از حقوق زیست محیطی شهروندی ابتدا باید به تعریف شهروند و حقوق زیست محیطی شهروندی و محدوده و عایت این حقوق ازسوی دولتمردان و سایر شهروندان پرداخت. ولی محیط زیست را نمی توان به مرزها محدود کرد. در نتیجه بهتر آن است که با دید کلان به محیط زیست نگرست و بهترین جایگاه دفاع از حقوق زیست محیطی شهروندان در درجه اول وجود دستگاه محور و مسوول در حوزه محیط زیست برای احقاق این حقوق بین نسلی است که بر اساس طرح پیشنهادی مذکور علاوه بر حذف دستگاه مسوول محیط زیست به صورت خاص سبب ایجاد زمینه برای حذف عناوینی نظیر توسعه پایدار، اقتصاد سبز، دیپلماسی محیط زیست، ارزیابی راهبردی و... از فرهنگ توسعه اتی کشور و ابطال اصل پنجاهم قانون اساسی خواهد شد. یکپارچگی مدیریت بر منابع تجدیدپذیر و تجدید ناپذیر و ایجاد یک دستگاه اجرایی واحد به این منظور، مستلزم چینش یکجای سازمان هایی از قبیل سازمان هواشناسی، سازمان شیلات و آبزیان، وزارت نفت، وزارت نیرو، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری، سازمان امور اراضی، وزارت جهاد کشاورزی، بخش معادن در وزارت صنعت، معدن و تجارت و... است که امکان پذیر نیست و کارایی و کارآمدی لازم را نیز نخواهد داشت، لذا ادغام بخشی از دستگاه های فوق ادغامی مطرح شده در طرح فوق را مورد می سازد. در طرح پیشنهادی دلایل هم افزایی سازمانی، پس از ادغام تشکیلاتی ارائه نشده است و کارآمدی و اثربخشی سازمان پیشنهادی در حاله ای از ابهام است. این گزارش در پایان از ایه دلایل مخالفت هایش می گوید: در طرح پیشنهادی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی دلایل متقنی مبتنی بر ناکارآمدی ساختار سازمانی فعلی و راجعیت ادغام سه دستگاه سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان محیط زیست و سازمان امور اراضی در جایگاه سازمانی ارائه نشده است، لذا پیش فرض کارآمدتر بودن تشکیلات پیشنهادی جدید، جای تردید جدی دارد. با جداسازی مدیریت منابع پایه تولید و تفکیک اجزای اصلی آن، به تأمین امنیت غذایی که در مزع مهم تر این رسالت های دولت و وظیفه بخش کشاورزی و منابع طبیعی بوده و در سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی نیز مورد تأکید است، خدشه وارد شده و کشور را مشکلات عدیده ای مواجه خواهد کرد.

مجلس چارای قانونی برای نظارت بیندشد

ماهیت کار بسیاری از واحدهای دولتی (اقتصادی، صنعتی،

ج: بازمهندسی که کامل ترین شکل تحول سازمانی در شرایط ادغام است که در آن امکانات، منابع انسانی و فیزیکی و موجودیت های سازمانی برای ساختن یک سازمان جدید بر اساس ماموریت های معین مورد استفاده قرار می گیرند. همچنین این سه مرحله می توانند در یک فرآیند تکاملی نیز به صورت متوالی رخ دهند و در این حالت هر چه از شرایط تجمع به سوی بازمهندسی حرکت شود، کارایی، اثربخشی و بهره وری افزایش خواهد داشت. معنی، بهداشتی و نظامی) مخرب محیط زیست و برای جامعه زبان بار دیده شده و نظارت بر آنها فاظف از طریق یک سازمان حکومتی بالاتر از وزارتخانه ها، موثر و کارساز خواهد بود، چرا که بدون تردید در صورتی که نشان سازمان مزبور صرفا در یک یک وزارتخانه باشد، قادر نخواهد بود به نحو احسن به وظیفه خود در حفاظت از محیط زیست برسد، لذا هر چند سازمان حفاظت محیط زیست را می توان احدودید در ردیف یک سازمان اجرایی دانست، اما به لحاظ ضرورت نظارت عالییه بر همه دستگاه های دولتی این سازمان باید وابسته به رییس دولت باشد. همچنین در بررسی طرح پیشنهادی باید به این مساله توجه داشت که فلسفه ایجاد سازمان ساختار حفاظت از محیط زیست، زیر نظر مستقیم رییس جمهور، شان نظارت عالییه ای است که سازمان مزبور باید نسبت به کلیه واحدها اعم از دولتی و خصوصی داشته باشد. چنین شأنی بدون تردید ارتباطی مستقیم با جایگاه این سازمان در تشکیلاتی دولتی خواهد داشت به نحوی که این جایگاه از یکسو مستلزم استقلال و ازسوی دیگر نیازمند فرادستانگی بودن آن است. لذا به نظر می رسد این سازمان به عنوان یک مرکز تخصصی و نهادی باشد. است. چنانچه هدف از این طرح نظارت بیشتر مجلس شورای اسلامی است که در شرایط فعلی در این حوزه با محدودیت مواجه است که از آنجا که این اشکال از مورد کلیه سازمان های تابعه ریاست جمهوری مصداق دارد، مجلس شورای اسلامی برای رفع مشکل کلی قادر خواهد بود از طریق تصویب قانون، راهکارهای اعمال نظارت بیشتر و موثر تر بر سازمان های تابعه ریاست جمهوری کند، تصویب کند، زیرا ریاست جمهوری، سازمان های تابعه دیگری هم دارد و در آینده نیز خواهد داشت که طبیعتا نظارت بیشتر بر آنها مطلوب مجلس است و تبدیل همه این سازمان ها به وزارتخانه ممکن نیست و باید در جهت اعمال نظارت مجلس بر این سازمان ها تدابیر دیگری اندیشیده شود.

از ممنوعیت واردات سوخت غیر استاندارد تا تشکیل شبکه هشدار گردوغبار

دبروز مجلس بی نصیب نماندند و مکلف شدند در شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر جمعیت، سرانه فضای سبز خود را حداقل به ۱۵ مترمربع افزایش دهند. با تصویب ماده ۲۲ لایحه های پاک مصوب شد حاکنتر ۱۰ سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون شهرداری های شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر جمعیت موظفند با همکاری وزارت نیرو و ادارات منابع طبیعی شهرستان، سرانه فضای سبز خود را حداقل به ۱۵ مترمربع برسانند. تولید و تأمین نهال مورد نیاز (گونه های با نیاز آب کم، مقاوم و بومی)، با ادارات منابع طبیعی و عملیات کاشت، نگهداری و بهره وری بر عهده شهرداری ها است. همچنین انباشتن پسماندهای بهداشتی و صنعتی در معابر عمومی و فضای باز یا سوزاندن آنها و انباشتن پسماندهای خانگی و ساختمانی در معابر عمومی و فضای باز خارج از مکان های تعیین شده توسط شهرداری ها یا سوزاندن آنها و همچنین سوزاندن بقایای گیاهی اراضی زراعی پس از برداشت محصول ممنوع شد. مختلف حسب مورد، به پرداخت جرای نقدی در حه ۶ قانون مجازات اسلامی بر حسب موضوع محکوم می شود.

ایجاد خرداد گرد و غبار و نیز کاهش خسارات و پیامدهای مخرب آن در سطح کشور و منطقه با هماهنگی و همکاری نهادهای بین المللی زیربسط و مشارکت کشورهای موثر و متاثر منطقه، اقدامات لازم را به عمل آورد. سازمان جنگل ها و مراتع هم مکلف شد حداقل ۲۰۰ هزار هکتار از کانون های تولید گردوغبار را مهار کند. دولت مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای اجرای عملیات موضوع این ماده را هر ساله در بودجه های سالانه منظور کند. براساس این مصوبه مجلس، وزارت نفت مکلف شد حاکنتر تا سه سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، سوخت تولیدی کشور اعم از بنزین، گاز، نفت کوره و نفت سفید را مطابق با استانداردهای ملی مصوب عرضه کند. سازمان مکلف است از تولید سوخت غیر استاندارد جلوگیری بعمل آورد. همچنین پس از مهلت موضوع این قانون، سازمان حفاظت از محیط زیست موظف است از واردات سوخت فاقد استاندارد ملی جلوگیری بعمل آورد. وزارت نفت، سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان موظفند گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار منتشر کنند. شهرداری ها هم از مصوبات

در ردیف های بودجه ای و شهرداری ها و دهیاری ها از محل منابع مالی در اختیار اعم از عوارض و وجوه عمومی مکلفند طایر نامهای پنج ساله که به تأیید سازمان می رسد، جریم سبز بزرگ راهها و کمربند سبز شهرها و روستاهای تحت تأثیر رخدادهای گردوغبار را با روش آبیاری مدرن و اولویت استفاده از پساب های شهری و روستایی ایجاد کنند. همچنین در تبصره یک ذیل این ماده وزارت نیرو مکلف است منابع آب مورد نیاز را از آب مازاد حاصل از تغییر روش آبیاری سنتنی به روش آبیاری نوین را در مناطق موضوع این ماده تأمین کند و تخصیص دهد و در صورت کسری منابع، تخصیص لازم را از محل پساب تولیدی از منابع دیگر تأمین کند. علاوه براین وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است حداقل ۲۰ درصد از منابع در اختیار خود را به توسعه کمربند سبز موضوع این ماده اختصاص دهد و به شهرداری شهرها و دهیاری ها پرداخت کند. از سوی دیگر، نمایندگان مجلس، سازمان هواشناسی که از زیرمجموعه های وزارت راه و شهرسازی است را مکلف به تشکیل شبکه ملی

مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه در جلسه علنی خود، موادی از لایحه هوای پاک را تصویب کرد. ایجاد کمربند سبز در مناطق متاثر از گرد و غبار، مکلف کردن سازمان هواشناسی برای تکمیل شبکه ملی هشدار گردوغبار، مکلف کردن دولت به همکاری های منطقه ای و بین المللی برای مهار ریزگردها، تکلیف سازمان جنگل ها و مراتع به مهار حداقل ۲۰۰ هزار هکتار از کانون های تولید گردوغبار، مکلف کردن سازمان محیط زیست برای جلوگیری از واردات سوخت فاقد استاندارد ملی و تعیین وظیفه شهرداری ها به افزایش سرانه فضای سبز شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر جمعیت به ۱۵ متر مربع از جمله مصوبات روز یکشنبه مجلس بود. نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ماده ای از لایحه هوای پاک، وزارت راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی را مکلف به ایجاد تمهیداتی برای کمربند سبز شهرها و روستاهای تحت تأثیر رخدادهای گرد و غبار کرد. در اساس این مصوبه، وزارتخانه های جهاد کشاورزی، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری، راه و شهرسازی، از محل اعتبارات مندرج روز یکشنبه مجلس بود.

مصوبات لایحه هوای پاک در مجلس

ایجاد کمربند سبز در مناطق متاثر از گردوغبار، تکمیل شبکه ملی هشدار گردوغبار، همکاری های منطقه ای و بین المللی برای مهار ریزگردها، مهار حداقل ۲۰۰ هزار هکتار از کانون های تولید گردوغبار، جلوگیری از واردات سوخت فاقد استاندارد ملی و افزایش سرانه فضای سبز شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر جمعیت از جمله مصوبات روز یکشنبه مجلس بود.

گزارش